

KIIRTÖS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Szlovák nyelvű felirat Szent László királyunk mellszobra alatt

elfoglalhatta volna. A hajdani Kékes – Pilisszentlászló egyértelműen szlovák elődeink által alapított település. Annak idején számtalanszor előadtam, hogy a magyar szöveg nagyon jó, nem a szöveggel van a baj, és nem is azzal, hogy nincs felsorolva a hajdani Nagy Magyarország összes nemzetisége, hiszen minden nemzetiség mely itt lakott magyarnak számított. István király nem csak a magyarok, hanem minden itt lakó népek királya volt. Ezzel szemben a szobor elhelyezésének, és felavatásának idején, uralmon lévő falunk szenátorainak, és hármaskör polgármesteri trió szégyenét csak tízévi küzdelem árán sikerült helyrehoznom a szlovák nyelvű felirattal. Nagyon etikátlan dolognak tartom azt, hogy ősi Szent-Lászlón született szenátoraink jobb politikai és az ezzel járó haszon reményében nem igazán tesznek hagyományaink megőrzéséért, és szlovákságunk

minél további fennmaradásáért.

Felháborító, az a tény, hogy amikor országunk minden nemzetisége

országos szinten az államvezetésünknek köszönhetően elviekben és anyagiakban is kiválóan elismert, itt helyben előfordulhatnak olyan dolgok, mint példának okáért az Alapítók emlékművének építése körüli szintén legalább tíz évig tartó huzavona. Ezt, nem kevés önkényeskedésem árán, de sikerült véghezvinnem. Folytathatnám a „kékesi alku” táblával, amit tíz évvel ezelőtt a Pálos templomunk bejáratánál szerettem volna elhelyezni. Erre, az akkori „írástudóink” azt mondták, hogy fel helyezhetem, de nem egy, hanem két külön táblán. A magyar nyelvűt a főbejáratra, szlovák nyelvűt valahol az oldalára, de lehetőleg minél hátrább. Az a legszomorúbb, hogy a betelepült lakótársaink jobban tisztelik és ápolják a múltunkat, mint tisztelet a kivételnek az őslakosságunk. A két háború közötti időkben, nem tartották annyira tiszteletben a nemzetiségi jogokat, mint manapság. Háborús hősi emlékművünk mégis a falunk legelőkelőbb helyén, a főtéren lett megépítve. Ezzel szemben, most el van dugva, mintha szégyellnénk elesett hőseinket, akik közös hazánkért, a Nagy Magyarorszáért áldozták életüket.

Tisztelettel, Franyó Rudolf

Hírek a községházából

Részlet a Pilisszentlászló Község Önkormányzat

2018. január 23-án tartott üléséről

Tóth Attila polgármester, köszöntötte a Képviselő-testület tagjait, a Szentendrei Közös Önkormányzati Hivatal munkatársait, és a megjelent vendégeket. Megjegyezte, hogy **dr. Illés György** jelezte, hogy a mai ülésen nem tud részt venni.

Tájékoztató a két ülés között történt eseményekről. Napirendi pont előadója Tóth Attila polgármester volt, aki községünket érintően igen örvendetes dolgokat közölt. Beszámolóját, amely a sok téma miatt igen lényegre törő volt, igyekszem még rövidebbre fogni:

1. Kezdeként elmondta, hogy a vándortábor elszámolása az Országos Erdészeti Egyesület felé, megtörtént. Hibátlan lett a beruházás és az elszámolás úgyszintén.
2. A Szentendrei Városi Szolgáltató Nzrt-vel megkötötték a hulladékszállítási szerződést.
3. A tűzoltó szertár átalakításának terve elkészült.
4. Jól sikerült a télapó ünnepség.
5. Az idősek napja rendezvény szintén sikeres volt.
6. Lezajlott a Település Arculati Kézikönyv lakossági fóruma.
7. Megkapták az 1,6 millió forintot, amit a kistelepülési önkormányzatok alacsony összegű fejlesztésének támogatására írtak ki 2017. esztendőben. Ezt a Gerle utca felújítására fordítják.
8. A vis maior támogatást is megkapta az önkormányzat. Ehhez 1,6 millió forintot az önkormányzatnak kellett biztosítani, a támogatásul kapott összeg pedig 14,5 millió forint. Ebből a két összegből fog elkészülni a Béla király utca és a Gerle utca alsó részének a helyrehozatala.
9. A legnagyobb siker viszont a 97,3 millió forintos támogatás volt. Ezt az összeget az önkormányzati tulajdonú egészségügyi alapellátást nyújtó intézmény fejlesztésének támogatása Pest megyében, című pályázaton nyertük. Ebből az összegből új egészségház épül majd községünkben. Ennek az önrésze 5,1 millió körüli összeg lesz. A

pályázaton nyert összeghez képest mintegy 5%. Amennyiben az idén kezdődő és a következő évben befejeződő beruházásokat vesszük alapul 164 millió forintot fognak elkölteni a faluban. Ennek az önrésze mintegy 10 millió forint. A fennmaradó rész, vagy támogatásból, vagy elnyert pályázatból lesz finanszírozva. Az építési anyagok, valamint a munkabérek másfél – kétévi emelkedésével is számolni kell, ami ilyen nagy összegű beruházásnál akár 5 millió nagyságrendű is lehet.

A továbbiakban polgármester úr elmondta, hogy a polgárőrség 400 ezer forint központi támogatást kapott. Az idei évre most csak 300 ezer forintot terveztek be a költségvetésbe. Március végén látni lehet majd mennyi a tényleges pénzmaradvány. A megkezdett építkezések ütemének alapján azok költségei kihatásaira jobb rátekintés lesz.

10. A továbbiakban megemlítette, hogy a Földművelésügyi Minisztérium kiírt egy vissza nem térítendő 100 % intenzitású pályázatot maximum 10 millió forint összeghatárig. A pályázat megnevezése: Zárt kertbesorolású földrészletek mezőgazdasági hasznosítását segítő infrastrukturális háttérrel biztosító fejlesztések támogatására. Kiss Mónika és dr. Illés György alpolgármesterekkel Tóth Attila polgármester már egyeztetett arról, hol tudnák ezt a pályázatot hasznosítani. Alapvetően a Béke utca folytatásáról lehetne szó. A pályázati célt még a nap folyamán átküldte annak, aki kérte. A Delmár kutat célozták meg, mert ott vannak a település zártkertjei, és ott a mezőgazdasághoz szükséges vízvételi lehetőség is adott. Az oda vezető útnak a kialakítására lehet pályázni. Kiss Mónika alpolgármester nézte át részletesen a kiírást, ha valakinek kérdése lenne, tőle kaphat választ.

Franyó Rudolf

Szlovák Önkormányzat hírei

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének 2018. január 23, 17.00 órakor a Szlovák Közösségi Házban tartott üléséről.

Megjelent képviselők: Franyó Rudolf elnök, Hornyák Józsefné elnökhelyettes, Dombai Gáborné képviselő.

A Szentendrei Közös Önkormányzati Hivatal részéről: Bartha Enikő irodavezető, Tamás Attiláné számviteli vezető.

Pilisszentlászló Község Önkormányzata részéről: Tóth Attila polgármester.

Franyó Rudolf elnök köszöntötte a megjelent képviselőket, Tóth Attila polgármester urat és a hivatal dolgozóit. 17.00 - kor megnyitotta az ülést és megállapította, hogy a Képviselő-testület határozatképes, 3 képviselő jelen van. Ismertette a napirendi pontokat. Kérte, hogy szavazzanak a napirend elfogadásáról.

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő – testülete 3 igen szavazattal a napirendet elfogadta.

Franyó Rudolf elnök: napirend előtti felszólalásában kifogásolta, hogy az ülés anyagát éppen most kapták meg az ülés megkezdése után, akkor hogyan tudtak volna felkészülni az öt napirendi pontra!? Az ilyen eseteket megelőzendő, azzal a tiszteletteljes kéréssel fordult, az igen tisztelt hivatal felé hogy testületi ülés anyagát a továbbiakban, az ülés előtt három nappal nyomtatott formában is kapják meg.

Bartha Enikő irodavezető: jelezte, hogy interneten időben átküldte.

Dombai Gáborné képviselő: elmondta, hogy több napig nem volt a faluban internet szolgáltatás.

Franyó Rudolf elnök: hozzáteszi, hogy szeretné, ha ezután a Képviselő - testület tagjai nem csak az ülés anyagát, hanem az elkészült jegyzőkönyveket is postai úton is kapnák meg.

Bartha Enikő irodavezető: sajnálta, hogy nem

szóltak neki, és nem tudták papír formában megkapni az anyagokat.

1. Előterjesztés a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat 2017 évi költségvetése módosításáról

Előadó: Franyó Rudolf elnök, kifejtette, hogy a 2017. évi költségvetés módosítására, az év végén megvásárolt eszközök és az óvodának átadott százezer forint miatt volt szükség. *Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő – testülete 3 igen szavazattal elfogadta a költségvetés módosítást.*

2. Előterjesztés a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat 2018, évi költségvetéséről

Franyó Rudolf elnök: elmondta, hogy a határozati javaslatban 783. 000, - Ft lett beállítva működési bevételként, és értelemszerűen ugyanekkorra összeg fordítható dologi kiadásokra. Jelezte, hogy ez a szám még biztos változni fog, mert nem lehet tudni, hogy pontosan milyen összegű feladatalapú támogatást kapnak az államtól. Kérdés és hozzászólás nem lévén szavazásra bocsátotta a határozati javaslatot.

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő – testülete 3 igen szavazattal egyhangúan elfogadta a javaslatot.

3. Előterjesztés, a belső ellenőrzési feladatok ellátásáról és a 2018. évi belső ellenőrzési tervről

Előadó: Franyó Rudolf elnök

Franyó Rudolf elnök: úgy tudta, hogy ilyen kötelezettségük eddig még nem volt. Módosították a törvényt, vagy az erre irányuló rendeletet, ezért kell most erről tárgyalniuk és szavazniuk. A javaslat szerint az Icon 2002. Kft végezné el a belső ellenőri feladatokat. Kötelező belső ellenőrt alkalmazni, és ennek a díja 50.000, -Ft + ÁFA/év, tehát már most lehet tudni, hogy ekkora összegű plusz kiadásuk lesz a nemzetiségi önkormányzatnak. Úgy vélte, hogy a szentendrei

hivatalban dolgozók által javasolt céget ők is elfogadhatják. Ismertette a cég rövid bemutatkozó anyagát a képviselőkkel. Kérdés hozzászólás nem lévén szavazásra bocsátotta a határozati javaslatot. *Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő – testülete 3 igen szavazattal egyhangúan elfogadta a határozati javaslatot.*

4.Előterjesztés a Pilisszentlászló Község Önkormányzatával kötött együttműködési megállapodás felülvizsgálatáról

Előadó: Franyó Rudolf elnök.

Franyó Rudolf elnök: röviden ismertette az előterjesztést

Bartha Enikő irodavezető: elmondta, hogy a belső ellenőrzés miatt kell módosítani a megállapodást. Az előző napirendi pont folyamodványa ez az előterjesztés.

Franyó Rudolf elnök: tudomásul vette ennek szükségességét, és kérdés, hozzászólás nem lévén szavazásra bocsátotta a határozati javaslatot.

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő – testülete 3 igen szavazattal elfogadta a határozati javaslatot.

Kálvária

A jelenlegi kálváriánk területe, a település legrégebbi térképén is kálváriának van feltüntetve. Akkoriban viszont, minden bizonnyal csak

fakeresztek állhattak a helyén. A 19. század közepétől vezetett Historia Parochiae III. kötetében a kálvária építéséről nem találni bejegyzést. Tehát minden bizonnyal előtte épülhetett. Ezt támassza alá az a tény, hogy a derék pálosaink, által készített korabeli térképen már jelezve van a sokszögletű kálvária területe és a hozzávezető két öl szélességű út. A jelenlegi Kőkeresztet Kopmaier Izraelita hitvallású fűszeres készítette. A hozzávaló kötömböt a bukovinai erdőben egy hatalmas erdei sziklából hasították ki, és lovas szánnal hozták el a bolt udvarába. Egy damásdi kőfaragó mester faragta ki. A hozzátartozó tölgyfa kereszteket egy visegrádi ácsmester készítette. A jelenlegi keresztek 1993-ban helyi mesteremberek adománya által lettek felállítva. A Kálvária dombhoz vezető úton stációk építését tervezzük, aminek érdekében már elkezdjük a megfelelő intézkedéseket. Ezekkel, a munkálatokkal együtt lesz felújítva, és lehet, hogy magasabb pontra helyezve a kőkereszt, és új keményfakeresztek kerülnek elhelyezésre. A fentiekre való hivatkozással kérem a Kedves Értéktár Bizottság kollégáimat, hogy a Kálváriát, mint kőfaragói mestermunkát és tradicionális kegyhelyet községünk értéktárába felvenni szíveskedjenek.

Tisztelettel, Franyó Rudolf elnök helyettes.

Stációk

Február 26-án a hétfőn a reggeli szentmise után Tibor atya kálváriánk stációi építésével kapcsolatban megbeszélést tartott a plébánián. Önkormányzatunk részéről dr. Illés György alpolgármester és az általa meghívott két építésszel vett részt ezen a megbeszélésen. Egyház részéről Tibor atya két oldalán egyházunk egyik főaktivistája és jómagam vettem részt. A találkozó, illetve megbeszélés egyik legfontosabb tényét, hogy Önkormányzatunk hozzájárul ahhoz, hogy az állami tulajdonú kálváriához vezető úton stációkat építsünk, dr. Illés György alpolgármester közölte. Ekkor tudtuk meg a másik örömdetes hírt, hogy az önkormányzatunk 100 ezer forinttal járul hozzá a tervezési költségekhez. Az önkormányzatunk segítő készségét megköszönve, a beszélgetés fonala a tervezésre terelődött. Az építész-tervezők egyetértettek azzal, hogy a községben és a Pilisben szokásos, építési anyagok felhasználásával, a hagyományos stílusban kell megtervezni, illetve megépíteni kálváriánk stációit.

Az elhelyezéssel kapcsolatban felvetődtek olyan javaslatok, hogy egy, esetleg két stációt már a sport öltöző faluhoz eső sarkától indítanánk. Ezzel kapcsolatban a főgond az, hogy ott műgyepes kispálya lesz. A másik, hogy az ott elhelyezett egy – két stáció megbontja a díszkivilágítással ellátott Kálvária összhátását. Építési anyagként

legfőképpen a tradicionális és időtálló erdei terméskő lenne esztétikailag és időállósági - karbantartási szempontokból is a legcélszerűbb. A stációk elhelyezése a keskeny, (két öl) alig négy méter széles út miatt aminek, alulról felfelé nézve éppen a közepétől a jobb széléig közel egy méter a szintkülönbség. Látvány szempontjából talán még szerencsés is. A kőkeresztnek az idő vasfoga nem ártott, csak esztétikai szempontokból kívánatos megtisztítani. Ez nem oly nagy gond. A nagyobb baj, az hogy nem a kálváriadomb legmagasabb pontján áll és az alsó rögzítése úgy is instabil, célszerű lenne ismételt elhelyezése. Akkor viszont már a magasabb pontra kell helyezni. Ezek és ilyen jellegű hozzászólások hangzottak el, de egyenlőre még csak elméleti szinten. A hó és fagy miatt gyakorlati munkát még nem lehet végezni. Az első legfontosabb lépésként az út bal (alacsonyabb) oldalán egy gépkocsival járható keskeny utat kell a földgép toló lapjával kialakítani. Az út egyrészt építési anyagok, másrészt a tervezéshez szükséges szintkülönbség megállapításához kell.

Tibor atya szavait tolmácsolva; mindenkitől, minden hasznos tanácsot elfogadunk és megszívelünk. A II. Világháborút követő újjáépítéskor, használták a jelszót; „*Arccal a vasútnak!*” - Nos ezt a jelszót most módosíthatnánk. – Arccal a Kálváriának!

Akik túléltek

1945. február. 11 - én történt a Budavári kitörés, mely véres napként írta bele nevét történelmünkbe. A 40 ezer katonából mindössze 700 főnek sikerült élve kijutni az ostromgyűrűből. Ungváry Krisztián haditörténész számításai szerint 19 250 fő volt a halálos veszteség. A többiek megsebesültek, vagy szovjet fogságba estek. Két Pilisszentlászlói lakosunk ott volt a körbezárt budai várban az egyik Dombai István, „Komás Pista bácsi” aki 209-ben halt meg, nagyon sokat mesélt borozgatás közben katonaéveiről, így a körbezárt budai várban töltött idejéről is. Néhány elmesélt eseményére, ha szó szerint nem is, de mivel oly sokszor elmesélte, nagyon az emlékezetembe vésődött. Igyekszem

szavai szerint az ő stílusában írni a tőle hallottakat. Egyik nap reggelén a szlovák nyelvet jól bíró Novák százados tartotta az eligazítást. Tíz-tizenöt bátor katonát keresett, akikkel az éjszaka felderítésre akart indulni, az orosz vonalak mögé. Orosz egyenruhákat kaptunk. Egész nap szunyókáltunk. A százados együtt volt velünk az eltorlaszolt kapuhoz közeli pincehelyiségben. Igyekezett lelket önteni belénk. – Emberek bajtársak, most nem hagyhatjuk el magunkat – mondta, valósággal könyörögve. – Ne tévesszék szem előtt mi vár még ránk. Eddig sosem voltunk ilyen kilátástalan helyzetben. Ekkora kátyúban még soha. Mindegyikünkhöz volt egy, két szava. Tőlem

azt kérdezte, hiszek e, Istenben? Kérdése váratlanul ért, de gyorsan összeszedtem magam és válaszoltam. – Hogy hiszek e, Istenben? Természetesen. Akárhogy is hiszek abban, miszerint létezik valaki, aki pálcát tör a sorsunk felett. Novák százados urat meglepte a válaszom. Keserűen elmosolyodott, tegeződésre váltott. Kedves szlovák ajkú barátom, ez leegyszerűsíti számodra a dolgok elbírálását. – mondta. Valamikor én is így gondolkodtam. Ha azonban létezik Isten, szadistának kell lennie. Ez a leghatározottabb meggyőződése. – A százados felém való közvetlenségétől bátorságot merítve megmondtam ellenvéleményemet. – A százados úr is beláthatná, hogy az Isteni teremtés körül semmi sem mutat szadizmusra, hanem inkább szeretetre. Inkább ez rá a megfelelő szó. – Én inkább azt mondom, hogy ebbe ne bonyolódjunk bele.

– Zárta be a beszélgetést a százados. – Készüljenek fel az indulásra, félóra múlva indulunk. Egy karcolás nélkül megúsztuk a kiruccanást. Február tizenegyedikén

szürkületkor Novák százados aki káromkodni igazán csak szlovákul tudott, felsorakoztatta a századot és szomorú higgadt hangon megszólalt. Kedves bajtársak, köszönöm a derék hazafias szolgálatot, de a háborút elvesztettük. A mai napon pontban nyolc órakor kitörünk, azonban a német parancsnokság tájékoztatása alapján ismertetem magukkal, hogy a német bajtársaink erősített vonalai már messze vannak. Tehát csak azok vegyenek részt a kitörési kísérletben, akik egy éjszakai, huszonnégy kilométeres, folyamatos harc közbeni gyalogmenetet meg tudnak tenni. Akik vállalják a kockázatot, azokkal ismertetem a felsőbb parancsnokság általi haditervet. A kitörés, amint mondtam este nyolc órakor, veszi kezdetét. Két főirányban és több hullámban. Az egyik kitörési irány Hármashatárhegy felől Pilisborosjenő – Csobánkán át Pilisszentkereszt, Dobogókő alatt

Pilisszentlélek fölött Esztergom nyugati oldalán elérni a német vonalakat. A másik Piliscsaba irányába Piliscsév, majd Kesztlőc után egyesülni német bajtársainkkal. A kitörést egy szovjet egyenruhába öltözött, oroszul, szlovákul, vagy ukránul beszélő csoporttal indítjuk meg. Aki jártas ezekben, a nyelvekben, és részt akar venni a kitörésben, kérem, jelentkezzen. Aki akar, és úgy érzi, meg tud menekülni, nem kell megvárnia a kitörést. Mindenki mentse az életét, ahogy tudja. Ettől a pillanattól nem vagyok a parancsnokuk. Fegyvereket itt lehet hagyni. Fegyverek nélkül nagyobb az esély a hazajutásra. Nos, Pilisszentlászlói barátommal, Józseffel és néhány Pilis környéki községekben lakó bajtársunkkal, úgy határoztunk, hogy még a kitörés előtt próbálunk szerencsét. Barátommal, akinek már előtte sikerült

néhány civil ruhaneműt szereznie, úgy – ahogy civil embert varázsoltunk magunkból. Ezt követően, talán elsőként kiosontunk a várból. Sikerült szerencsésen lejutnunk a Pálffy tér környékére

Onnét Szentendre irányába, majd Szentendréről a közeli Izbégre, ahol József rokonsága lakott. Késő éjjel érkezünk. Már aludtak. Felébresztettük őket és ott éjszakáztunk. Inkább ettünk, ittunk, beszélgettünk, mint aludtunk. Korán reggel elindultunk szülőfalunkba, ahol családjaink örömteli könnyekkel fogadtak. Később az oroszok továbbvonulása után tudtuk meg, hogy néhány embernek a Piliskörnyéki falvakból szintén sikerült szerencsésen hazaérnie. Azt is szintén akkor tudtuk meg, hogy a kitörést csak nagyon kevés bajtársunk úszta meg élve. Azt, hogy mennyinek sikerült és mennyien estek el, nem tudom. Arról amit „Pista bácsi”, de néha „Józsi bácsi” is mesélt, meggyőződtem különböző publikációkból. Valóban igaz, hogy ezerre sem tehető azoknak a száma, akiknek sikerült élve kitörniük!

Munkában a hókotró

Krkos Attila falugazdánk, hóban verhetetlen kicsi, de ügyes szerkezetével rendet tart utcáinkban. Annyira le tudja kotorni a havat, hogy maradékával a leggyengébb napsugarak is elbánnak. A jobb oldali képen is látható az út már abszolút mentes a hótól, de az út menti hóbuckák is tanúsítják, hogy nem kevés hóval kellett megbirkóznia a hókotróval. Attila munkájához való pozitív, segítő szándékának több esetben is szemtanúja voltam. Sok munkába

igyekező embernek segítette ki kocsiját az éjjel hullott hó fogságából. Az egyházi tulajdonú temetőnkben, de még a környékén is rendszeresen kotorja a havat. Az állandóan mosolygós arcú Attila munkáját segítsük azzal, hogy a lehetőségekhez képest úgy álljunk, parkoljunk kocsinkkal, hogy a legkevésbé akadályozzuk munkáját.

Fotók, szöveg: Franyó Rudolf

Köszönetnyilvánítás

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik GELLEN PÁLNÉ ETKA temetésén megjelentek, és részvétükkel, virágaikkal osztoztak fájdalmunkban.

Külön köszönetünk a Nefelejts Népdalkörnek.

Gyászoló család

Fuhl Imre irodalmi estje a szlovák követségen

Eva Mitrová, a Szlovák Köztársaság akkori budapesti nagykövete 21 évvel ezelőtt irodalmi estet szervezett a

követség dísztermében kétnyelvű pilisi költőnk, Imrich Fuhl / Fuhl Imre tiszteletére, akinek munkásságát a rendezvényen két neves szlovák irodalmár, Vojtech Kondrát és Peter Andruška

méltatta. A szerző műveit Katarína Hollósyová adta elő, akihez a háromnyelvű költő, énekes, gitáros Gabriel Klebaško Hattinger Gábor is csatlakozott.

Fuhl Imre 1961. november 25-én született Pilisszentkereszten. A budapesti szlovák gimnáziumban érettségizett, majd elvégezte a pozsonyi Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Karának újságíró szakát. 1983-tól 2011-ig a Budapesten megjelenő Ľudové noviny, szlovák nemzetiségi hetilap szerkesztőjeként dolgozott (1991-92-ben, illetve 2002 és 2007 között főszerkesztőként). Nyolc éven át a [luno. hu](http://luno.hu)

internetes portál szerkesztője is volt, amelyet 2004-ben alapított. 2011 óta üzemelteti és szerkeszti az

oslovma.hu - Magyarországi Szlovák c. független portált, 2015-től a SlovakUm Non-profit Közhasznú Kft. ügyvezető igazgatójaként tevékenykedik. Szlovák anyanyelvén és magyarul 16 éves kora óta

Archív fotó 1997-ből

jelennek meg versei, rövid prózái és egyéb írásai. Több antológia társszerzője, számtalan kiadvány szerkesztője, eddig három önálló kétnyelvű verskötete jelent meg. Meglepő újszerűséggel dolgoz fel olyan hagyományos témákat, mint például a nemzetiségi lét, demokrácia, igazság és a szerelem. Gondolatait, érzéseit és benyomásait a mai bonyolult, ellentmondásokkal terhes világról - a művészi formákkal való kísérletezéstől sem visszariadva - igyekszik pátosz- és frázismentesen közölni.

Banális történelmi lecke

észak dél kelet nyugat
fürkészhetetlen utak
csalafinta térképek
keveredett vér/képek

határtalan határok
törökök és tatárok
ugrofinnek germánok
angolszászok délszlávok

egymás nélkül mit sem ér
a száz féle-fajta nép
egyik nyelv mint a másik
szép de beszéljen más is

Hatalom

a-hatalom-ha-hat---el-de-formál-6

Jelenlét

örökké lépteket hallok
a múltból a jövőbe
ez bizonyítja
hogy jelen vagyok
a jelenben

Érzem az éjjelt

Álmaim kergetve rám talál az este.

A sötétség elől nem menekülhetek.

Műfények égnek a bevakolt égen,

de én már látom, oh, én már érzem

a reménytelen, fekete éjjelt.

Még emberek járnak az aszfaltutakon.

Köztük a nagy célt keresem, kutatom.

Szemünkben még ott él a nappalok fénye,
de én már látom, oh, én már érzem

a reménytelen, fekete éjjelt.

Vannak, kik hiszik a sötét éjszakát,

s vannak, kik tudják, hogyan kell tovább.

Én semmit sem tudok, és mindentől félek,
mert én már látom, oh, én már érzem

a reménytelen, fekete éjjelt.

Nem tudom, az Ember még hány évig élhet.

Mikor lesz vége, oh, a mesének?

A hétfejű sárkány álmomból felébreszt,

és újra látom, oh, újra érzem a reménytelen, fekete éjjelt.

Staféta

a csend szült minket
egy gyönyörű éjjelen
kézből kaptuk kézbe
mi is az életet

csodálkozva vettük át
a nagy stafétát
nem vagyunk hősök
istenek vagy próféták

a készen kapott semmit
mi is átadnánk
nem kérdeznénk semmit
meg se szólalnánk

tovább adnánk életünk
egy szép éjszakán
tovább adnánk mindent
ha valaki várna rá

Rossz álmom

szorongások
álmatlan álmok
rossz közérzet
mérgezett élet

lidércnyomás
háborús filmek
játékfegyver
célpont az ember

nagyfeszültség
gyilkoló légkör
gennyes tervek
aknázó tetvek

atommag-tudat
kettős hasadás
halálos tévedés
téves halál

Furcsa hely

ez egy igen furcsa hely
te csak ilyet érdemelsz
itt mindened meglehet
azt teszed amit tehetsz

tudatod kikapcsolod
a szádat meg befogod
két szemed eltakarod
füleidet bedugod

itt nem az van amit látsz
nem is az amire vágysz
nem a lényeg a lényeg
látszat mögött a tények

te meg úgysem értheted

a változó helyzetet
kinek jó ha rossz a jó
minél rosszabb annál jobb

itt semmi se igazi
senkinek sincs igaza
ártatlan a bűnös
és mocskos az áldozat

itt minden csak utánzat
tökéletlen utálat
hazug szerelem játék
agyunkat befedő árnyék

vedd hát te is a lapot
lesz végre egy jó napod
nem lehetsz mindig vesztes
ha csalsz talán még nyerhetsz

egyre kisebb az esély
arra hogy ember legyél
szűkül az ördögi kör
magába zár és megöl

Csönd-szó

mi legyen hát a szavakkal
hogyha mindent elmondtunk már
s mihez kezdünk a csennel
/ha/ kár már a szóért
mivé lesz így a csend s mivé a
szavak
ha már egyszer s mindörökre
bevégeztük

Tutajon

őseink keserves dalai a tutajon
mely a kozmikus téren
s a földi időn át ide hozta őket
a bánat és az öröm folytonosságá
robinsoni létünk
meghosszabbítása
önönmagunk s elveszett
földieink keresése
élet halál feltámadás -
leírhatatlan
mindenség - költészet

(Részlet Imrich Fuhl Poézia
/Költészet/ című verséből)

A bábaszéki kakukkok (Jozef Cíger Hronský 1896-1960.)

Hiszik, vagy sem, de mindez valóságos, a bábaszéki* népek valamikor nagy tréfacsináló hírében álltak.

Ha igaz, ha nem, értesültek róla, hogy Újbánya**tekintetes város szomszédai kissé megréfták a királyi bányavárost. Valami hasonlót jó lenne megcselekedni a híres Korponával***, hiszen nekik ők vannak a szomszédságban.

A derék Bábaszékiek vitába szálltak hát Korponával.

Azt kezdték hát állítani, hogy a bábaszéki öreg emberek szerint a községi határ valamikor nagyobb és szélesebb volt, de a korponaiak csellel, csalafintasággal egy-egy darabot a sajátjukhoz csatolnak, így rövidítvén meg a tisztességes bábaszékieket.

Pereskedni kezdtek hát, mígnem a Zólyomi Kamarai Bíróság ígéretet tett, hogy az ügyet helyszínen kivizsgálja, csak a hó olvadjon el már végre és száradjanak meg kissé a téli kalucsnik.

Támadt ám öröm erre Bábaszéken!

Pontosan ezért óhajtották a bíróságot, hiszen van elég bölcs emberük, akiket majd fel lehet vonultatni a tekintetes bíróságon!

Az itteni okos emberek egy pillanatig sem késlekedtek – bár történetünkben még csak karácsony táján járunk – rögvest össze is ültek tanácskozni. Ettől az időponttól fogva az egyik istenfélő embernek más dolga sem akadt, mint a Városházán teljesíteni szolgálatot. A derék polgár csak értelmet cipelgetett egy jól megtermett kancsó segítségével, és a szakértőkbe töltögette. Azt, hogy miképp sikeredett vállalkozása, arról nem szól a fáma.

A kiválasztottak tanácskozni kezdtek és ez így ment nap, mint nap.

Az igazság az, soha, senkinek nem árulták el, mit és miként fognak cselekedni, így a tárgyalásokról kívül rekedteknek nem maradt más, mint a

latolgatás. Vajon mit eszelhettek ki amazok, odabent? A nyitott ablakokon keresztül csak annyit észlelhettek, mintha a híres szakértők madárrá változtak volna, és kizárólag kakukkolni tudnának.

• Pusztán vidám kedvük vagyon és ekképpen viccelődnek! – tűnődtek a polgárok. - Úgy hangzik, mintha az egész ház egy hatalmas kalitka lenne,

benne száz kakukkal.

• Nem úgy van az! – pirítottak rájuk az okosabbak. - Hiszen tudjátok, mennyien vannak odabent, sokan és sokfélék beszélnek, így aztán nem csoda, ha a temérdek mondandótól csuklani kezdtek.

A hallgatóság soraiban pap nem volt, így aztán nem tudták eldönteni, a tengernyi beszédől csuklani kezd-e az emberfia, vagy sem. Inkább elhitték mindezt, és többet nem kíváncsiskodtak az ablakok alatt.

Egy éjjelen azonban – húsvét előtt – a polgármester felesége majd szörnyethalt az ijedtségtől.

Az asszonyt, a legszebb álmából valamilyen furcsa rikoltás verte fel. A zajt férjeura álmában adta ki, ekképpen rikoltván:

• Kakukk!

A mit sem sejtő feleség el sem akarta hinni, hogy a hang embertől származhat.

Miképpen is hihette volna a derék asszonyság, hiszen férjura, a bábaszéki polgármester, húsvét éjjelén úgy kakukkolt, hogy még ő maga sem, tudná ébren sem megkülönböztetni a valódi madár hangjától.

*Bábaszék, szlovákul Babiná, település Szlovákiában

** Újbánya, szlovákul Nova Baňa, település Szlovákiában

*** Korpona, szlovákul Krupina, település Szlovákiában

Neje rögvést fel is költötte:

• Kelj fel, azonnal kelj fel, szörnyűség van minálunk, kakukk üldögél a kemencén, és mindez a legrosszabbat jelenti! A polgármester úr mély álmából nehezen tért magához és szerencsétlenségére azt hitte, még a gyűlésen van, így aztán beszéd helyett szépen tisztán és hangosan megszólalt:

• Kakukk!

Felesége, mindezek hallatán majdnem elalélt.

Hosszú időbe telt, mire magához tért, de a jóra való asszonyosság másnapra teljesen megnyugodott, mikor megtudta, hogy a kakukkolás mostanság nem szokatlan, hiszen a többi tanácsstag ezidőtájt ugyancsak efféle madárhangokról álmodik.

Mi végre is kellett mindez a gyakorlás, nos az rögvést kiderült, amikor májusban a bábaszékiek megjelentek azon a Bíróságon, melynek a határ kérdését kellett eldöntenie.

A derék falusiak így adták elő mondandójukat:

• Meg kell mutatnunk Önöknek, fényességes és tiszteletreméltó Bíróság, merre húzódott régen falunk határa, így hát rögvést prezentáljuk is, azon melegében: Magunkkal hoztuk idős polgártársainkat, akik azt állítják, emberemlékezet óta a határunknál kakukk madarak fészkeltek és mostanság is ott vernek tanyát. Mindezek alapján azt kérjük, és azzal leszünk elégedettek, ha a határ ott lesz, ahol a kakukkok szólnak.

Ha igaz, ha nem, nem tudhatjuk, de a tekintetes Bíróság szemlére indult.

Mennek, mendegélnek a határban és valóban, távolról kakukk hangját hallják.

A gyakorlott szakértők ötször kakukkoltak.

Mindez még jól is végződhetett volna, de a szakavatottak kapzsinak bizonyultak, hiszen még több földet óhajtottak megszerezni.

Mikor látták, hogy vállalkozásukat siker koronázza, egyre távolabb és távolabb merészkedtek, míg végül már majdnem a szomszédos Korponánál voltak.

Mindez már feltűnt a bírósági tagoknak is, de a főbíró mit sem sejtve megszólalt:

• Polgármester uram, aztán van-e még tovább?

Bábaszék első embere megfeledkezett magáról és beszéd helyett imigyen rikkantott:

• Kakukk!...

Rögvést vége is lett a bírósági pernek.

A bábaszékiek vesztek a határt sem erre, sem arra nem változtatta meg a tekintetes Bíróság, állítólag ma is ott van, ahol akkortájt.

Attól fogva - úgy mondják, hosszú ideig - a bábaszékiek még a határban rikkantgató valódi kakukk hangját sem viselték el, és jaj volt annak, aki a faluban merészelt hasonlót megcselekedni.

Fordította: Papanek László

Elődeink mesterségei Mészégetők

Községünkben elődeink nem égettek, nem is égethettek meszet, hiszen mészégetésre alkalmas kő Pilis – Visegrádi – hegységben, tehát falunkat körbe ölelő hegyekben nem található. A Pilis hegységnyugati oldalán viszont az ottani települések: Pilisszentkereszt, Pilisszántó, Pilisszentlélek, Piliscsév, Piliscsaba lakóinak egyik igen jelentős megélhetési forrása a XX. Század végéig a mészégetés volt. Ezekben, a falvakban talán már a római korban is, de a középkorban biztos égettek meszet. A török hódoltságot követő újkori XVIII. század eleji első betelepülők már ismerték a mészégetés fortélyait. A mészégetés két legfontosabb anyaga adott: a hegy mészkőből volt,

az erdő, pedig tele fával, olyannyira, hogy az erdőtől nyertek mezőgazdasági művelésre alkalmas területeket. Ezzel a módszerrel alakultak ki az erdőirtványos települések. Sok megélhetési lehetőség nem lévén a mészégetés természetesen kínálkozott a fent jelzett falvakban. A mészégető munka folyamatai, a gazdag tapasztalatok apáról fiúra szállva mesterséggé fejlődtek. Ez olyan népi mesterség lett a környéken, melyet nem lehetett megtanulni az iskolapadban. Mire az elfáradt szülő átadta a kemence „üzemeltetését” fiának az már teljes biztonsággal tudta tovább vinni a „stafétabotot”. Hosszú évek alatt a mészégetés technológiája nem

igazán változott. Fatüzelésű boksában égették a meszet évszázadokon át. Ennek következtében megritkultak az erdők, sőt erdőrészek tűntek el. Mind messzebből kellett hozatni a fát, amelynek kitermelését korlátozni kellett. Forradalmi változást a szén megjelenése és hozzáférhetősége hozott. Teljesen átalakult a kemence szerkezete, az égetés munkafolyamata. A közlekedés fejlődésével, pedig bővült a piac. A II. világháború után beindult építkezési konjunktúra nagy mennyiségű meszet igényelt. Ezeket, az igényeket csak tehergépkocsikkal lehetett kielégíteni. A lovas kocsis meszeseket, akik hajdanában faluról – falura járva vödörként mérték rugós kézi mérleggel az általában meszeléshez szükséges égetett meszet, amikből a háziasszonyok oltott meszet készítettek maguknak, felváltották a tehergépkocsik. Az ország más területein is égettek meszet, ahol mészkőhegység volt: a Bükkben, a

Bakonyban stb. Mégis a pilisi mészt ismertté, sőt fogalommá vált az ország mészhiányos területein, pl.: az Alföldön. A mészégetéshez a keményfák a legalkalmasabbak. Az ölfát olyan ügyesen kellett bedobni, hogy az ne hason fekve égjén a kemence padlóján, hanem állítva. Voltak szegényebb családok, amelyek nem tudták megvenni az ölfát, sem a bányakövet. Ők tíz – húsz mázsa meszet adó kis kemencékbe maguk gyűjtötték az erdőkben a szántóföldeken az összeszedhető ingyen köveket, és a lehullott száraz rőzsét, vagy a fakitermelésből visszamaradt ágakat, majd lovas kocsival a kemencéhez hordták, és azzal fűtötték fel és égették ki a mészkövet. Nagyon sok gallyat kellett égetni ahhoz, hogy valamennyire pótolja a komoly, kemény ölfát tűzerejét. és a lehullott száraz rőzsét, vagy a fakitermelésből visszamaradt ágakat, majd lovas kocsival a kemencéhez hordták, és azzal fűtötték fel és égették ki a mészkövet.

A tűzifa

Az ügyes Boglárka szállítja, és Albert segítségével összerakja a mintaértékű tűzifát, Bun Zsolt telephelyéről. A jó minőségű tűzifához, korrekt becsületes szállító által bizony nagyon nehéz hozzájutni. Amely termék hiánycikké válik, ott bizony, igen nagy tisztelet a kivételnek megjelennek a kalandorok. Az erdő hajdanában is nagy kincs volt és ezért nagy becsben is tartották elődeink.

Pilisi településeink ennek ellenére, mint azt tudjuk is erdőirtványos települések. Nos itt álljunk meg az „erdőirtvány – erdőirtás” szavaknál, mert elődeink az ilyen durva hangzású szavakat, nem ismerték.

Ők, megélhetésük szempontjából, mindig csak annyi erdőrészt vontak mezőgazdasági, termelésbe, amennyi szerény megélhetésüket biztosította.

A kitermelt fával is jól sáfarkodtak! Főleg hajlékaik és gazdasági épületeik építéséhez használták az építőfának valót. Házaik fűtésére, főzésre, a nagymama és az unokák által összegyűjtött és hazahozott gallyakat, hagyományos nevén rőzsét használtak.

A mezőgazdasági területbe vont erdőrészből még fennmaradt fát a Pilis délnyugati részén mészégetésre használták. Négy mázsa fa kellett nagyjából egy mázsa mészt kiégetéséhez, aminek értéke ennél fogva többszöröse a fának. Nos, az akkori utak és fuvarozási nehézségek miatt ugyanannyi pénzért a mészégetés igen kemény munkáját is beszámítva egy mázsa mészt akár tíz mázsányi fa értékét is megkapták, és a mészkő, mint alapanyag ingyen volt. Pilis északkeleti

részen, viszont nem volt mészkő, ezért itt faszenet készítettek. Faszén, a súlyához képest olyan értékes volt, hogy az igavonó állatokkal nem rendelkezőknek sem okozott gondot, azt akár Budára, vagy Pestre kézi kordéval, vagy akár hátton is beszállítani.

Rőzsészedés még a hatvanas évek végén is dívott. Most már nemcsak a rőzse, de olyan vaskos tölgy,

cser, bükk és további kalóriadús keményfák ott rohadnak kidőlve a földön. Azt is nagyon érdekesnek tartom, hogy Gázra, villanyra, vízre - szennyvízre létezik rezsicsökkentő támogatás. Ezzel szemben azokban a településekben, ahol nincs gáz, csatorna azok lakói a fára, szippantásra miért nem kapnak rezsicsökkentő támogatást. Visszatérve a fára, már az erdészetnél is csak előjegyzés alapján lehet tűzifához jutni. A fentieket tovább nem feszegetem, inkább egy latin mondással zárnám:

TEMPORA MOTANTUR, ET NOS, MUTAMUR
IN ILLIOS
VÁLTOZNAK AZ IDŐK, ÉS BENNÜNK
VÁLTOZUNK MI IS.

Fotó, szöveg: Franyó Rudolf

Sakk Bobby Fischer

A hidegháború csúcán, 1972-ben rendezték az évszázad sakkmérkőzését Reykjavikban az amerikai Bobby Fischer és a szovjet Borisz Szpasszkij között. Az első mérkőzésre nem érkezett meg Fischer széke, a másodiknál rossz volt a világítás, a végeredmény azonban mégis 12,5 – 8,5 lett Fischer javára. A világ sem előtte, sem utána nem követett ilyen izgalommal sakkmérkőzést. 2014 – ben Pawn Sacrifice (Gyalogáldozat) című film, erről a mérkőzésről szól. Ha a hidegháborút sakkjátszma-ként fogjuk fel, a két nagymester csupán csak, egy-egy gyalog volt Nixon amerikai elnök és Brezsnyev szovjet pártfőtitkár globális játékában. A sakkmérkőzés hőstét a hányatott életű Bobby Fischert Magyarország, Japán után 2005-

ben Izland fogadta be, akkor, amikor ezt rajtuk kívül senki más nem tette meg. Fülöp-szigeti barátnőjéhez szeretett volna, repülni, de letartóztatták és börtönbe zárták. A fél világ védelmébe vette ugyan; Szpasszkij arra kérte George W. Bush elnököt, engedjék ki egykori riválisát vagy zárják őt is mellé. Az izlandi parlament egyhangúlag megszavazta Fischer állampolgársági kérelmét. Izland diplomáciai úton kiharcolta, hogy Fischer állampolgársági kérelmét. Izland diplomáciai úton kiharcolta, hogy Fischer látogatást tegyen 1972 – es sikere színhelyén. Senki nem sejtette, hogy abban a pillanatban, amikor Izland földjére lépett, már állampolgára volt!

Márpedig a szigetország, sem előtte sem utána nem adott ki senkit állampolgárai közül semmiféle hatalomnak. Sajnos csak néhány évig élvezhette ezt a biztonságot, nyugalmat a hányatott életű Fischer. 64 éves korában – ennyi mező van a sakktáblán – 2008. január 17 – én halt meg Reykjavíkban. Hamvait japán felesége Vatai Nijoko és legközelebbi barátja Gardar Sverrison és annak

családja kísérték utolsó útjára Laugardaelirre a néhány fős község templomának kertjébe. Ma Selfossban a sírtól pár száz méterre működik a Bobby Fiscer Center, amely nemcsak a legenda személyes tárgyait őrzi, de helyet ad az épületben működő helyi sakk – klubbnak is.

Tisztelettel Tusák József sakktanár

Keresztneveink Márciusi jeles napok védőszentek

7. TAMÁS AQUINÓI egyháztanító meghalt 1274. Ünnepe: március 7. A katolikus tanrendszer legcsodálatosabb összefoglalója. Bár grófi családból származott, mégis a szegény domonkos rend tagja kívánt lenni. Hit, alázatosság és lelki egyensúly teszi személyét és munkáját nagygyá. Az Úrnapi zsoltosma himnuszának ő a szerzője. Teológusok és könyvkereskedők védőszentje. A katolikus intézetek pártfogója. Tamás (Didymus) a zsidóban iker.

8. ZOLTÁN törökből átvett ősmagyar név. Árpád fia volt. A Zoltán nevet Jókai Mór Kárpáthy Zoltánja tette népszerűvé. A naptárban március 8-án, Istenes Szent János napján ünneplik Zoltánt. Ha védőszentje Szent Zsoldon vértanú, akkor ünnepe: március 13-án van. Zoltán (Sultán) a törökben: fejedelem, parancsoló.

9. FRANCISKA (Római) özvegy. Meghalt 1440. Ünnepe: március 9. A vallásosság és szorgalmas házasszonyok mintaképe. Nagyon megsajnálta a természet mostoháit. Különösen sokat törődött a szegényekkel. Férje elhunyt után megalapította az Oblátok női társaságát, melynek élete végéig maga is tagja volt. Szent Franciska a háziasszonyok védőszentje.

12. GERGELY (Nagy) pápa, egyházdoktor. Meghalt 606. ünnepe március 12. Római palotáját bencés kolostorrá alakította át, maga is bencés lett. II. Pelagius pápa halála után ő lett a római pápa. Önmagát servus servuomnak (szolgák szolgájának nevezte, ezóta a pápák a szolgák

szolgájának nevezik magukat. Nagy Szent Gergelyt az énekesek, zenészek, tudósok, építészek védőszentjüknek tisztelik.

13. KRISZTIÁN szláv eredetű szó: a horvát kristijan, a szlovén kristjan a szlovák krestan – vagyis keresztény. Egyértelműen a „Krisztusi”-szóból eredeztethető. A szótár szerint is a magyar szó forrása a horvát, vagy szlovén volt; a szó eleji mássalhangzó-torlódás ejtéskönnyítő magánhangzóval való feloldása révén előbb kirisztján, majd hangrendi kiegyenlítődéssel, keresztény alak jött létre. A Krisztián változat a XVI. századtól (a török időktől) mutatható ki. Női név párja a Krisztina, Krisztiána.

18. SÁNDOR PÜSPÖK VÉRTANU. Meghalt 250. Ünnepe március 18. A világhírű alexandriai iskola növendéke volt. Nagy tudásával méltó volt a jeruzsálemi püspökségre, hol hatalmas könyvtárt létesített. A bátor fellépésű és éles eszű püspök Decius császár üldözésekor imádság közben adta vissza lelkét Teremtőjének. Sándor = Alexander, a görögben: férfivédő.

19. JÓZSEF hitvalló. Meghalt 20 körül. Ünnepe: március 19. Jézus nevelőatyja, Szűz Mária jegyese, Dávid leszármazottja. Eleinte nem tudott a megtestesülés titkáról, mert Szűz Mária alázatosságból hallgatott felőle. Mikor az anyjala töprengő Józseffel álmában közölte a Szent szűz isteni Anyaságának titkát, tétovázás nélkül „magához vette feleségül”. Szent József Názáretben ácsmesterséget folytatott. Szent József

az Egyház védő szentje. Ácsok, asztalosok, bognárok, kádárok, erdészek nagy tiszteletben részesítik; a munkások védőszentje, a jegyesek pártfogója. A haldoklók segítése.

24. GÁBOR főangyal. Ünnepe: március 24. Isten több fontos küldetésre szemelte ki. Dániellel ő ismertette meg a 70 évhétről szóló

jövendölést. Zakariással ő közli, hogy fia fog születni, ki a messiás előhírnöke lesz. Isten őt küldi el Szűz Máriához, hogy tudassa vele az isteni kised megtestesülésének titkát. Szent Gábor, női alakban Gabriella a zsidóban: Isten embere.

Franyó Rudolf

Polgárőrség tájékoztatás

A gímszarvasok a bikák korának függvényében februárban és márciusban hullatják agancsukat. Jogilag a hullott agancs a vadászatra jogosult szervezetek tulajdona. Ennek megfelelően az

elhullajtott agancs gyűjtésére csak a helyileg illetékes vadgazdálkodó írásbeli engedélyével nyílik lehetőség. A hullott agancs a vadállomány minőségére vonatkozóan fontos információforrás, ezért szakmai szempontból kiemelt jelentőségű, hogy a vadászterületeket gondozó szakszemélyzet kezébe kerüljön, hogy értékelhessék azokat. Sajnos a hullott agancsot nem csak az engedéllyel rendelkezők és az erre hivatott alkalmazottak keresik erdeinkben. Az illegális gyűjtők gyakran – vadfajainkat indokolatlanul megzavarva, az engedély nélküli gyűjtéssel vagyon elleni bűncselekményt követnek el.

*Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület*

Téli útviszonyokban szolgálat – közlekedés

2018. február 15-én ismételten közös szolgálatot láttunk el a DINPI munkatársával. A nagy hó se volt akadály, hogy végig járjuk szolgálati útvonalunkat. A szolgálati gépjármű jól vizsgázott, a téli gumik tapadtak a hóban. A bejárás során turistákkal, és meglepetésünkre kerékpárossal is találkoztunk.

A kerékpáros turistának a nagy hóban már tolnia kellett a kerékpárt, bizonyos, hogy száraz aszfalton való a biztonságos kerékpározás.

*Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület*

Negyedszázad a lakosság szolgálatában

Ez év január 13-án ünnepelte fennállásának huszonötödik évfordulóját a Pomázi Polgárőr Egyesület. A város méltóképp kívánta megünnepelni ezt a jeles évfordulót, s ezért március másodikán a városháza dísztermében

Vicsi Lászlótól Verebes Istvánné, a Pomázi Polgárőr Egyesület elnöke vette át a szót, aki maga sem titkolta, hangja a meghatottságtól remeg kissé. Elsőként az elődöknek köszönte meg tevékenységüket...

állófogadást rendezett a polgárőrök tiszteletére, ahol átadásra került részükre egy vadonatúj Suzuki Vitara típusú szolgálati gépkocsi is. A fogadáson olyan illusztris vendégek tették tiszteletüket, mint Hadházy Sándor, a körzet országgyűlési képviselője, Dr. Túrós András nyugalmazott rendőr altábornagy, az Országos Polgárőr Szövetség elnöke, vagy éppen Kovács László rendőr ezredes, a Szentendrei Rendőrkapitányság kapitányságvezetője.

Az eseményt Vicsi László polgármester köszöntője nyitotta meg, melyben kiemelte, hogy az a rengeteg önkéntes munka, melyet a pomázi polgárőrök végeznek, szinte meghálálhatatlan.

- Nélkülük ma nem lehetnénk itt – mondta -, pedig sokszor igen nehéz körülmények között tartották életben az egyesületet. Történetünk során nem volt mindig ilyen szeretettel kezelt az egyesületünk léte, mint az elmúlt években. Éppen ezért a köszönetek sorában szinte elsőnek kell említenem Pomáz Város polgármesterét és az általa vezetett képviselő testületet, akik biztosítják egyesületünk részére az anyagi háttérrel, s ami legalább ilyen fontos az erkölcsi támogatást. Nyugodt szívvel jelenthetem ki, hogy polgármester úr igen érzékeny a közbiztonság kérdésével kapcsolatban! Bármilyen lakosságot érintő kérdést jelzek felé, ő azonnal intézkedik. Köszönet illeti Fischer Józsefet, az Elit

Security tulajdonosát, aki immár nyolc éve segíti mind anyagilag, mind erkölcsileg a munkánkat Hadházy Sándor országgyűlési képviselő e szavak után elsőként azt jegyezte meg, furcsa volt hallani az egyesület elnökétől a sok köszönetet...

A köszöntők sorában képviselő úr után Dr. Túrós András következett, aki nem csak köszöntővel érkezett, hanem beszéde után kitüntetések, s jutalmakat is átadott.

- Lehetünk mi jó vezetők, kitűnő tábornokok, ha a "közkatonák" nem vállalják a feladatukat. Így a köszönet szerintem sem minket illet, hanem az egyesület tagjait - csatlakozott Hadházy Sándor gondolataihoz az Országos Polgárőr Szövetség elnöke -, akiről nyugodtan elmondhatom, hogy egy országosan híres polgárőr egyesület tagjai. Ők az országos eredményeket jócskán meghaladó átlagot teljesítenek a közterületen, s ezt kiemelkedő eredménynek tekintem, amihez csak gratulálni tudok. Mint ahogy ahhoz is, hogy az egyesület és az önkormányzat között olyan kiváló a kapcsolat, amelyre csak azt mondhatom: a város a tenyerén hordozza polgárőr egyesületét!

Dr. Túrós András ezután a "Polgárőr Érdemkereszt" arany fokozata kitüntetésben részesítette a Pomázi Polgárőr Egyesületet, Vicsi László polgármestert és Muri Mihály polgárőrt. Kalló Ferenc és Dézsi

Lászlóné elnöki dicséretben és jutalomban részesült.

A felszólalók sorát Kovács László rendőr ezredes, szentendrei rendőrkapitány zárta, aki elmondta, ha minden jól megy, hamarosan hetedik évét tölti kapitányként.

- A körzetben mi magunk is törekszünk arra, hogy minél több polgárőr egyesület szülessen. Polgárőrségek teremődtek, s megszűntek az elmúlt hét év alatt, de egy valami állandó volt, ez pedig a pomázi polgárőrség megléte. Külön szeretném kiemelni az egyesület elnökét, aki mintát adva vezeti az egyesületet. Köszönöm neki az együttműködést és sokszázezer kilométer biztonság közlekedést kívánok az autóhoz.

Az új autót, Dr. Túrós András indíthatta be elsőként. Az átadást követően a városháza dísztermében állófogadás, s kötetlen beszélgetés várta az egybegyűlteket. Az ünnepségre a Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesületünk elnöke Mihics József is meghívást kapott másodmagával Rudolf János polgárőrrel vett részt a 25-éves jubileumi ünnepségen.

forrás: OPSZ

Gazdakalendárium

Legfontosabb feladat a szőlőmetszés. Minden tavalyi vesszőt minimum 5, maximum 10 cm. Hosszúságúra pontosabban rövidségűre vágjunk vissza. Sosem a rügy fölött, hanem mindig a következő rügy alatt. Mindig két rügyre metszünk. A három hajtástól túlságosan besűrűsödne a szőlőnk, az egytől túlságosan kiritkulna. Az elvénült alanyfákat, alanyszőlőket vágjuk ki. Újra oltásuk nemes gyümölcsre csak akkor ésszerű, ha még fiatal alanyról van szó. Ezzel ellentétben a kihalt kényes őszibarackfákból csak az átolthatatlan, öreg keserűmandula alany szokott megmaradni. Elsőnek virágzik, de termése ehetetlen. A szőlővel ugyan ez a helyzet. A filoxéria óta otellóra oltják a nemes fajtákat vagy amerikánra, mert mindkettő vadalany.

A filoxériának mérgező. Ezeknek a termése is

rosszízű a boruk pedig metilalkohol. Viszont 10 fokkal erősebb fagyot is kibírnak, mint a rájuk oltott nemes szőlő. A napfoltmaximumok évében a Nap „hidegebb” mint máskor: ilyenkor szokott befagyni a Duna. Általában 11 évente következik be. A szőlők nemes része ilyenkor nagyon visszafagy. A termőcsapok, termőkarok, sőt akár a termőtörzsek is. Ezeket mindig a nemes részből neveljük újra, ha a teljes nemes rész kifagy az otellóból, ne képezzünk lugast. Legjobb kivágni. Tővető kapával, csákánnyal. Öreg tőkét újra oltani csak idővesztés. A szőlő esetében a tavaszi telepítés előnyösebb az őszinél a fagyvesztés miatt, ellentétben a gyümölcsfákkal. Jó nagy gyökérrel, jó mélyre ültessük. Többszörösen megforgatott laza földbe. A bevált fajtákat telepítsük. Ezek erős növekedésűek, bőtermők, ellenállók a

gombabetegségekre és mindenek előtt nagyon fagyűrők. A Zalagyöngye csak egy-két fokkal marad el az otellótól. Magasan fekvő falvakban „zalát” telepítsünk, ha kell a ház, kőfal déli oldalához. A sasza és csabagyöngye is erős növekedésű bőtermő, de csak közepesen fagyűrő. A csemegeszőlők héja vékony, a borszőlőké vastag. A sasza vegyes hasznosítású. Bornak csemegének egyaránt alkalmas. Azért kell a harmadik rügy alatt metszeni a szőlőt, mert a második rügy fölött metszve, a második rügy kiszárad. Tavasszal, a lehető legkorábban ültessük a gyümölcsfákat. A lehető legnagyobb gödörbe, a lehető legnagyobb gyökérzettel, de a legkisebb koronával, arasznyira visszavágva az ágakat a törzs fölött, mert a gyökérzet zöme is a faiskolában maradt, és a talaj sincs egy évig visszaülepvedve, a gyökerekhez. A szőlőmetszést legkésőbb rügyfakadásig végezzük

el. A gyümölcsfákat akkor oltuk át, ha a z első termésük rossz ízű, vagy főleg ha „köpött magból” keltek ki kertünkben, amik termése garantáltan savanyú, keserű, apró, ritka, színtelen. A csonthéjasok átoltva elmézgázosodhatnak, az alma körte nem. Közvetlen a rügyfakadás előtt oltunk. Szorosan kötözzük. Fa és háncsállomány is legyen az oltóvesszőn és az oltandó ágon is. Én gyurmával szoktam körberagasztani a kötést a kiszáradás ellen. Nekem az oltóág felső vége vált be mert az aljának lenne felső metszése, ami kiszáritja az oltóvesszőt. Az oltóviasz a legjobbba kiszáradás ellen. A talaj még ragad az ásóra, pedig a hidegtűrőket már lehetne vetni.

Losonci Miklós

Humor

NE AZ KÍNOZZON!

Pista kissé kaptatosan indult haza a helyi kocsmából. A kápolna elé érve meglátta a plébános urat, megkérdezte tőle:

- Kedves plébános úr, az a gondolat kínoz, hogyan fogom felvenni az inget a szárnyakon át, ha majd a mennyei paradicsomba jutok?

- Néked, más dolog miatt kéne kínlódnod. Hogyan fogod felrakni a kalapot az ördögi szarvakra!

PÁRTGYŰLÉS

Történt még az 1956 – Szabadságharc előtti időben.

Pártgyűlést vagy inkább oktatást tartott a járásból idevezényelt elvtárs az arra érdemes férfiaknak asszonyoknak. Mikor legyen megtartva okítása a dolgozó népnek, ha nem vasárnap.

Délelőtt más községben tartván előadását, az illetékes elvtárs lehetőleg a délelőtti nagymise alatt. Kora délután hozták fel községünkbe. Az előadás kezdetét a délutáni órákra szervezte meg a helyi aktivista elvtárs.

Elkezdődött az előadás, hallgatták türelmesen csendben, nagyokat bólogatva időnként megtapsolta az előadót a nép. Az előadás befejezése után jöttek az óvatos kérdések, az előadó türelmesen válaszolgatott.

Közben megszólalt a kápolna harangja. János bácsi felemelvén kezét, szót kért.

Tessék K... elvtárs, örülök érdeklődésének!

Jaj, jaj titkár elvtárs, ha már nem mentünk litániára imádkozunk el legalább egy miatyánkot közösen!

– Javasolta János bácsi.

A helyi gyűlést szervező falubeli aktivistánkat leváltották a rákövetkező héten.

IZBÉGI VAGYOK ÉN BÍROM

Történetünk idején nem volt fodrászüzlet községünkben.

Visegrádról járt fel egy borbélymester hétvégén az egyik ház konyhájából kialakított „műhelyébe“.

Ezekben az időkben, nem csak hajat vágatni, de borotválkozni is a borbélyhoz jártak a férfiak.

Már a múlt század elején számos család leköltözött Izbégre, ott próbálván szerencsét a megélhetésre.

Az itt maradt szülőkkel, rokonsággal azonban tartották a kapcsolatot.

Hétvégeken, vagy ünnepeken fellátogattak szülőfalujukba.

Büszkék voltak ama bátorságukra, hogy lemertek költözni a városba.

Többször hangoztatták is, hogy ők már városiak.

Így tett János bácsi fia is, aki még pilisszentlászlói korában is nagyra tartotta magát.

Szombaton délután ő is feljött a másnapi búcsúra Pilisszentlászlóra.

Némi italozás után, ő is ellátogatott a borbély „műhelyébe“.

Köszönt az ott lévőknek, de a megszokott szlovák köszönés helyett magyarul, mint aki már egy-két évi izbégi tartózkodás után elfelejtette anyanyelvét.

Volt, aki visszaköszönt, de a többség figyelembe sem vette a nagyképű falubelit.

János bácsi fia, Béla, feszélyezve várta, míg sorra kerül.

Várakozás közben nézegette a szappanos arcokat.

Nos, mikor sorra került és a borbély a szappanos pamaccsal, ellökte a kezét és emelt hangon megszólalt.

- Mester úr, én bírom szárazon is, én izbégi vagyok!

- mondta mellét verdesve ökölbe szorított jobb kezével.

Nagy csönd lett erre, minden tekintet az izbégi erős legényre szegeződött.

A borbélymester megfente szíjával a borotváját és elkezdte szárazon borotválni Izbég „hőst“.

Béla sziszegett a fájdalomtól, majd mielőtt a mester úr hozzáfogott volna arcának másik felének, hűsünk felugrott és szlovákul ordított.

- Jaj mester úr, csak Izbég szélén lakom, a másik felét habbal kérem...

- Nono, mégsem felejtetted el anyanyelvedet!

Jegyezte meg tört magyarsággal a német ajkú mester úr.

I. Nagy Lajos Király

1326. március 5. született I. LAJOS királyunk. Károly Róbert két idősebb fia gyerek gyerekkorban meghalt, így az utódlás sorban a harmadiknak Lajosnak jutott. Magyarország királyának tizenhat évesen koronázták. Fiatal királynak uralkodásában édesanyja Erzsébet királyné a rendkívül tehetséges becsvágyó asszony segített. Élete végéig tanácsadója volt, és csak két évvel I. Lajos előtt halt meg. I. Lajos édesapja után rendezett birodalmat, de Nápolyal rendezetlen viszonyokat örökölt. Szerződés szerint, amit még édesapja I. Károly Róbert kötött, Nápoly uralkodásán, fiatalabb testvérével, Andrással kellett,

volna osztoznia. Mivel a másik oldal a szerződést nem tartotta be, sikertelen tárgyalások és hadjáratok következtek. A hosszú és költséges nápolyi örökösödési háború eredményhez nem vezetett. I. Lajos

érdeklődése, azonban a Balkánra is kiterjedt. Őt hadjáratot intézett a szerbek ellen, harcolt Romániában, Bulgáriában. Negyvenéves uralkodása alatt majdnem szüntelenül hadat viselt. Magyarországnak visszaszerezte Dalmáciát. III. Nagy Kázmér halála után 1370. lengyel király lett. Otthon nevéhez fűződik rendelete a megújított Arany bullának, amellyel a fő és kisnemesség közötti viszonyon akart javítani. Sok gazdasági és szociális rendelkezést tartalmaz. Összehívta a szerzeteseket és kolostorokat alapított. Pécsen megalapította Magyarország első egyetemét. Az

ország belügyi helyzetét megerősítette. I. Lajos, akit Nagynak neveztek Magyar királyság hatalma magaslatára ért.

KIRÁLY ELISMERI A PRIVILÉGIUMOT

Szlovákok Zsolnán panaszt emeltek, hogy a városi tanácsban a németekkel egyforma arányban vegyenek részt. I. Lajos 1381. május 3. válaszolt:

Azért, mert a szlovák lakosok és a mi vendégeink Zsolnának nevezett városban és környékéről többségben vannak a németeknél, és nem különböznek az adózásban vagy szolgálatban, ezért legyen a főurakkal tudatva, hogy a városi esküdtek a tanácsban, azonos arányban legyenek

megválasztva.

„Nagyon okos és bőkezű király volt, sok hadjáratot szerencsésen vezetett és országának sok területet visszaszerzett. Katonai dicsőségén kívül a tudományokban is kiemelkedett és az asztronómia is nagyon érdekelte. Tökéletességét és erényét a barbárok is megszerették. Nevét sok nemzet magasztalta. A katolikus hit odaadó híve és a szegények jótevője, az egyház jogainak védelmezője, az egyház tisztségviselőinek védelmezője volt”. „Halála után az országban olyan szomorúság tört ki, hogy halálát sokáig siratták. Tartósan beiratkozott a történelembe, mint egyetlen magyar uralkodó és egyetlen a széles Anjou dinasztiaiban, aki a Nagy jelzőt kiérdemelte.

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomda, nyomdai előkészítés: Technova 2004 Kft. | technovaszentendre@gmail.com • 06 30 280 5189

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015